

Тема: Прислівник. Ступені порівняння прислівників

Мета: поглибити знання учнів про прислівник, його морфологічні ознаки, ознайомити із ступенями порівняння прислівників; формувати вміння утворювати і правильно вживати в мовленні прислівників вищого і найвищого ступенів порівняння; розвивати увагу, спостережливість, логічне мислення; виховувати в семикласників загальнолюдські цінності.

Хід уроку

I. Актуалізація опорних знань

«Мозковий штурм»

- ✓ Дати визначення прислівника.
- ✓ На які розряди поділяються прислівники?

Запитання до учнів.

- ✓ — Як творяться ступені порівняння якісних прикметників?

II. Повідомлення теми та мети уроку

Учні записують тему уроку, звертають увагу на те, що вони знатимуть і вмітимуть на кінець уроку.

III. Мотивація навчальної діяльності

Проблемне питання.

— Як на вашу думку, чи однаково творяться ступені порівняння прикметників та прислівників? Відповідь аргументуйте.

Прочитайте завдання

- ✓ Яка з вивчених вами раніше частин мови мала ступені порівняння?
- ✓ Прикметники якої групи мають ступені порівняння?
- ✓ До якої частини мови належать слова першого стовпчика?
- ✓ Як утворюються ступені порівняння прикметників?
- ✓ А як – прислівників?

Яскравий – яскравіший	Яскраво – яскравіше
Широкий – ширший	Широко – ширше
Смачний - смачніший	Смачне- смачніше

✓ До якого ступеня порівняння належать такі прикметники: веселіший, гірша, більш веселе?

- ✓ Як утворюється найвищий ступінь порівняння прикметників?

IV. Сприйняття й засвоєння учнями навчального матеріалу

Робота із підручником.

Вправа. Утворіть і запишіть прислівники від поданих якісних прикметників.

Якісний, зручний, вдалий, відомий, бадьорий, дужий, грайливий, ніжний, жорстокий, малий, охайний, привітний, рішучий, радісний, стрімкий, стрункий, черствий, яскравий.

Пояснення викладача.

Від прислівників із префіксом *за-* (*забагато, занадто*) або із суфіксами *-еньк, -есеньк-* (*тихенько, тихесенько*) ступені порівняння не утворюються.

Необхідно розрізняти прислівники вищого та найвищого ступенів порівняння й однозвучні форми вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників середнього роду в називному відмінку однини. Порівняймо:

Прислівник

Учень 7-А класу написав оповідання найкраще

(написав як? — *найкраще*) — прислівник прилягає до дієслова

Найкраще оповідання написав учень 7-А класу

(оповідання яке? — *найкраще*) — прикметник узгоджується з іменником

Робота у зошитах.

Прикметник

Запишіть лише ті прислівники, що мають ступені порівняння, утворіть вищий та найвищий ступені порівняння, позначте суфікси.

Геть-чисто, близько, рішуче, по-іншому, вище, не сьогодні, завтра, струнко, віч-на-віч, довше, післязавтра, самовпевнено, самотньо, абияк, вгорі, горілиць, уп'яте, угору, найдовше, спочатку, високо, погано.

V. Закріплення вивченого матеріалу

Розподільна робота.

Випишіть у два стовпчики прислівники й прикметники у формах вищого та найвищого ступенів порівняння разом зі словами, від яких вони залежать, ставлячи в дужках запитання.

З р а з о к. Найближче (де?) стояв. Найближче (яке?) вікно. присл. де? прикм. яке?

Або: найближче стояв; найближче вікно.

Та найпишніше там цвітіння, найвище серце там зліта, де рух, де дія, де горіння, чуттів і мислей повнота. (М. Рильський) Панас Кандзюба хвилювався найбільше. (М. Коцюбинський) А найгірше я шукаю проклятого пана... щоб задушить. (Т. Шевченко) У лимані ловилась риба більше дністровою. (І. Нечуй-Левицький) Собаці благородство не допоможе — тим більше вовку. (Нар. творч.) Все було сьогодні якимсь незвичайним: і сонце світило ласкавіше й тепліше, і повітря було бархатистіше і живлючіше, і вся природа дивилася усміхнено й ласкаво. (Ю. Збанацький)

Тренувальні вправи.

1. Від поданих прислівників утворіть усі можливі форми вищого та найвищого ступенів порівняння.

З р а з о к. Високо — вище, більш високо, значно вище, набагато вище, найвище, найбільш високо, щонайвище.

Вузько, багато, дорого, гарно, далеко, погано, урочисто.

2. Спишіть, від поданих у дужках слів утворіть прислівники вищого чи найвищого ступенів порівняння. Підкресліть прислівники, визначте їх синтаксичну роль.

Місяць все (щедро) оббризкував саявом оброшені дерева і шляхи. (М. Стельмах) (Чітко) вимальовувалися нерозсідлані коні. (М. Стельмах) (Часто) зустрічаються перлини молочно-білого кольору, (рідко) — ніжно-рожевого або з жовтуватим відтінком. (З календаря) Звірині й пташині сліди в лісі (гарно) видно

взимку. (З календаря) Тьма, як вода у повінь, заливала все (широко) й (широко) степ, здіймалась усе (високо) та (високо) і нарешті злилась з темним і густим небом. (В. Винниченко)

Розподільний диктант.

Завдання. Розподілити прислівники у два стовпчики:

а) ті, від яких утворюються ступені порівняння;

б) ті, від яких не утворюються ступені порівняння.

Емоційно, прекрасно, спокійно, ласкаво, правдиво, упевнено, щедро, благородно, самотійно, жорстоко, неспокійно, замкнуто.

Розібрати за будовою слова: прекрасно, упевнено, неспокійно.

VI. Підбиття підсумків уроку

Метод «Мозковий штурм»

1. Як твориться проста форма вищого ступеня порівняння прислівників?
2. Як твориться складена форма? Наведіть приклади.
3. Як твориться проста форма найвищого ступеня порівняння прислівників?
4. Як твориться складена форма? Наведіть приклади.

VII. Домашнє завдання